

Goeden avond allemaal

“Wat heb jij nog voor herinneringen aan de oorlog,?”

die vraag werd mij gesteld. Herinneringen, en later gewaar worden hoeveel heldendaden er zijn verricht.

De 5 jarigen van nu weten wel wat oorlog is door alle verschrikkelijke beelden die de huiskamers binnen komen maar dat was in 1940 heel anders.

Dat waren alleen de nieuwsberichten op de radio ,die we toen nog hadden.

Als 5jarige kon ik mij geen voorstelling geven wat oorlog was.

Oorlog en vechten, dat betekende dat er een vijand is.

“Wie is die vijand dan?”

“Dat bin-n de moffen,” was het antwoord. Ik snapte er niks van en wat zo heel vervelend was, ik moest altijd stil wezen wanneer er nieuwsberichten op de radio waren over oprukkende troepen en bombardementen.

Het ging mij allemaal voorbij.

In die 5 jaar werden de gedachten wel anders. Gieterse mannen die moesten verzamelen bij Schieving, nu 't

Centrum. Jongens die in Duitsland aan het werk werden gesteld en door bloedhonden werden bewaakt.

Beschiëting van de fabriek, neerstortend vliegtuig in de polder, en dan de talrijke razzia's die natuurlijk niet werden aangekondigd en hoe bij huiszoekingen alle kasten en bedsteedeuren open moesten en ik mijn

moeder vroeg of dit nu de vijand was want

” het zijn gewone mensen”.

Veel jongemannen vonden schuilplekken aan de overkant van het Wiede en mochten de Duitsers ook het Wiede willen oversteken , er is mij verteld, dat er geen punterboom bij een huis of boerderij stond. De mannen zaten op dat moment veilig.

Veel onderduikers overal vandaan, vonden wel ergens een adres en op allerlei manieren werden schuilplaatsen gemaakt.

De zomerhuisjes aan het Wiede zaten vol maar dan is er verraad, en een joods gezin werd mee genomen.

De afloop is te raden.

Dwarsgracht kreeg veel te verduren. Razzia na razzia waar jongens en mannen niet aan ontkwamen.

En dan het bericht :

Het Nederlandse Roode Kruis brengt met grote deelneming te uwer kennis dat, blijkens ontvangen bericht, de dienstplichtige Jan Smit bij de Grebbeberg is gesneuveld en aldaar begraven.

Enkel een houten kruis met naam, geboorte datum en overlijden met tekst en leger nummer kwam op zijn graf te staan;

Gevallen voor het Vaderland” hij was 23 jaar.

Vader en moeder Smit in diepe rouw, wat een verdriet en ze besloten om zelf een grafsteen te plaatsen

hetgeen ze ook hebben gedaan maar deze moest verwijderd worden. Eenheid op de militaire begraafplaats.

Na ongeveer een jaar, kwam het aanbod om het graf naar Giethoorn te verplaatsen, maar hier voelde familie

Smit niets voor. Er verandert niets, onze zoon zijn we kwijt en het leek hen maar beter om geen overplaatsing

aan te gaan. De eigen grafsteen is weer opgehaald en ergens terecht gekomen en weer opnieuw gebruikt.

Hoe jammer is dat.

Allengs stroomden in de scholen de klaslokalen vol. Van muur tot muur zaten leerlingen waarvan veel evacue's. Deze waren bij de Gieterse gezinnen onder gebracht die spontaan hadden aangeboden toen de oproep kwam om kinderen uit Rotterdam, Arnhem, De Haag op te nemen.

Er was hier geen voedsel te kort. Eigen tuin ,eigen slacht, hoewel dit laatste illegaal gebeurde.

De namen van Gieterse oorlog slachtoffers zien we op de grafstenen staan.

In 1994 kwam hier het graf bij van Hendrik Jan Bakker, oud Gieterse,

was journalist en verzetsman tot op het bot. Die gevangenschap heeft ondergaan, die op de dodenlijst heeft gestaan, maar de oorlog heeft overleefd.

Hendrik Jan Bakker had de wens om in zijn geboortedorp zou worden begraven. In Sloterveer werd in 1994 het Jan Bakkerspad onthuld.

“De herinnering aan een rechtvaardige, is een troost.”

In 2016 , 71 jaar na de bevrijding, is het Willem Visscherpad Verzetsheld 1940-1945, onthuld door zijn twee dochters.

Willem Visscher was een belangrijke spil in de verzetsstrijd. Hulp aan onderduikers en hij was hiervan coördinator rond Giethoorn.

In dit eerbetoon worden alle mensen mee genomen die in de ondergrondse zaten of onderdak hebben geboden aan onderduikers.

Het waren **allemaal** helden.

1945. Einde oorlog

Burgemeester Voetelink komt terug en wordt bij de Kruiswegbrug feestelijk binnen gehaald. Ik mocht de burgemeester verwelkomen .

Welkom Burgemeester, welkom ook mevrouw
Welkom in ons midden want gij bleef Neerland trouw
Heel Nederland is nu bevrijd. Wij zijn dus zeer verblijd en
vieren op deez dag, te keer naar oud gezag
Kom met ons een van geest
naar 't Gieters jubelfeest.

En dan : 1947. Grote onrust want onze jongens moeten naar Indië.

Mijn buurjongens, neef Roelof Maat, die inmiddels 95 jaar is en de enige die nog in leven is van al zijn dorpsgenoten en kameraden.

Ook de oudste broer van mijn vriendin, Roelof Drost werd opgeroepen.

En ze gingen. 4 weken op de boot, naar het onbekende in de hoop dat ze allemaal terug zouden komen, maar dan ...

“Wat herinnert je aan oorlog en welke herinneringen blijven?”

Dat is bij mij dat moment, dat moment, hoe een vrolijke vader

Lute Drost uit de boot stapt en dominee Sixma met een lach begroet “ha Dominee”,

en even later, niet meer in staat is om te lopen. Een gebroken man, gebroken ouders, zo er zoveel meer zijn.

Zoveel meer ouders die hun zonen niet terug zagen komen en verder moeten leven met dit grote verdriet.

Wiecher Groen- Roelof Drost

Zo heel ver weg
van hen die joe dierbaar waren
Zo heel ver weg
en gien iene streelde joen haand
Gien woord, gien groet, gien kus
onder de palmen
de leste eerbiedige groet
Saluut

Joen jonge leven
veur vri'jheid
en veur niks egeven

Verpletterende
liefdesdromen
die geliefden
een toekomst ontnam
Veurbi'j

Joen jonge leven
veur vri'jheid
en veur niks egeven.

En dan is het 4 Mei. 2022. Wij herdenken oorlog slachtoffers
uit het verleden en het heden:

Even stille staon
een moment van zwiegen
in gedachten trögge
naor een tied

van diepe vernedering
piene en angst
onveurstelbaor leed
de mens toe ebracht

In die twee minuten
van stilte, schuult
de hope dat het niet
weer gebeurd

Herdenken bevat
gedachten waarin
alle eerbied
in is op esleuten.